

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι
Η ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ

ΜΕΣ ΣΤΟ ΗΜΙΦΩΣ, το μπάνιο της έμοιαζε σαν βομβαρδισμένο. Ξεραμμένα κομμάτια πούδρας απλώνονταν στο πορσελάνινο ράφι, εφημερίδες και περιοδικά κιτρινισμένα, νοτισμένα από την υγρασία, είχαν καταλάβει την ντουζιέρα. Οι πετσέτες κοκκλωμένες, θα κρέμονταν από τ' άγκιστρα τουλάχιστον έναν μήνα. Απορρυπαντικά, σαμπουάν και καλλυντικά βρισκόνταν σκορπισμένα στο δάπεδο. Μια πράσινη πηχτή λαδομπογιά, περασμένη ένα χέρι πάνω από τα παλιά πλακάκια, έδινε στον χώρο την αίσθηση δημόσιου ουρητηρίου.

Έφαξα κάτω από σωρούς ξεφυλλισμένων εφημερίδων να βρω τη λεκάνη. Πάνω στο καπάκι, ένα διάφανο σλιπ μου υπενθύμισε το σώμα της γυναίκας που εξακολουθούσε να κοιμάται μέσα. Η έντονη μυρωδιά του έσβησε το άρωμα που είχαν συγκρατήσει τα ρουθούνια μου, λίγα λεπτά πριν, στην ατμόσφαιρα της κρεβατοκάμαρας.

Όταν σήκωσα το καπάκι, το θέαμα που αντί-

κρισα άρχισε να δρα σαν ανασταλτικό της ούρησης. Ούτε σταγόνα δεν κατέβαινε. Έκλεισα τα μάτια και προσπάθησα να συγκεντρωθώ. Πονούσα στους βουβώνες, στην κοιλιά και η ουρήθρα μου έτσουζε. Δεν την ήξερα παρά μόνο λίγες ώρες και τώρα στεκόμουν γυμνός μέσα στο μπάνιο της προσπαθώντας ν' αδειάσω τη φουσκωμένη κύστη μου.

Άνοιξα το παράθυρο του φωταγωγού να μπει λίγος φρέσκος αέρας και μόνο τότε πρόσεξα τον τοίχο μπροστά μου. Το πρώτο φως της μέρας εισέβαλε ορμητικό, κατευθύνοντας το βλέμμα μου σε μια σειρά από μικρές ασπρόμαυρες φωτογραφίες.

Τι διάβολο γυρεύουν στην τουαλέτα; αναρωτήθηκα και βάλλθηκα να τις παρατηρώ καλύτερα. Ύστερα από δυο-τρία λεπτά συνειδητοποίησα ότι εικονιζόταν σε όλες το ίδιο πρόσωπο: ένας ηλικιωμένος άντρας, με σκούρο κοστούμι, σκληρό λευκό κολάρο και ρεπούμπλικα.

Στην πρώτη φωτογραφία, απ' τ' αριστερά, χαμογελά αμήχανα στον φακό, με φόντο έναν ακαθορίστου ύψους καθεδρικό ναό, στις επόμενες βηματίζει αμέριμνος στην όχθη ενός ποταμού, ενώ μια φορτηγίδα πίσω του μοιάζει να μεταφέρει εκτός κάδρου τα σύννεφα. Ανεξαρτήτως πάντως του τόπου και της πόζας, ένα τσιγάρο καπνίζει στα δάχτυλά του. Ακόμη κι όταν αυτό δεν φαίνεται καλά, μια υποψία καπνού πλανάται στην ατμόσφαιρα: μια

θολούρα όμοια με την ομίχλη που απλώνεται στους σιδηροδρομικούς σταθμούς. Μάλλον είναι ο καπνός της τελευταίας τζούρας που δεν πρόλαβε να διώξει με το χέρι του κι εγκαταστάθηκε διαπαντός στον κλειστό χώρο της φωτογραφίας. Στο βλέμμα του πάντως –όπου μπορείς να εστιάσεις στο βλέμμα– διακρίνεις μια βαθιά περιφρόνηση για ό,τι συντελείται γύρω του. Για ό,τι συντελέστηκε πια, χωρίς την προσδοκία μιας ανατροπής.

Από αυτή την άποψη, θα έλεγα ότι αντίκριζα το βλέμμα ενός νεκρού. Κι έτσι ήταν.

Στην αρχή δεν είπε «ο πατέρας μου». Δεν μπορούσε. Είπε μόνο «ο άνθρωπος που με γέννησε».

Πότε μπήκε στο μπάνιο δεν το κατάλαβα, μπορεί να στεκόταν ήδη από πίσω μου όση ώρα εγώ, στραμμένος προς τον πράσινο τοίχο, εξέταζα προσεκτικά μια μια όλες τις φωτογραφίες. Θα πρέπει να είχα κάτι παραπάνω από μια ηλίθια έκφραση όταν γύρισα προς το μέρος της, γιατί γέλασε τρανταχτά, πράγμα που επέτεινε την ταραχή μου.

Ήταν γυμνή, και πρώτη φορά είχα την ευκαιρία να την παρατηρήσω κάτω από φυσικό φωτισμό. Αδύνατη, με αδιόρατες καμπύλες και στήθος σχεδόν αγορίστικο. Το φύλο της ξυρισμένο, δίχως τη μέθη της απρόβλεπτης ένωσης, φάνταζε σαν

αδειανό κοχύλι. Το διάφανο δέρμα της μου επέτρεπε να χαρτογραφήσω το δίκτυο των φλεβών, το ανάγλυφο των οστών, ιδιαίτερα αυτών της λεκάνης που εξείχαν αφύσικα από τον κορμό. Τον αφαλό της στεφάνωνε ένα χαλκοπράσινο κρικάκι και λίγο πιο κάτω, στην ίδια ευθεία, υπήρχε η σκιά ενός φθαρμένου τατουάζ, μια ουρά φιδιού ή κάτι τέτοιο. Πρέπει να ζύγιζε ελάχιστα κιλά. Τα ξανθά μαλλιά κουρεμένα κοντά, σχεδόν στον πόντο, τόνιζαν το λιπόσαρκο της μορφής της.

Γιατί μου τράβηξε χθες την προσοχή; Γιατί με εντυπωσίασε τόσο η εμφάνισή της; Προσπάθησα να θυμηθώ την εικόνα της όταν μου τη σύστησαν, λίγο πριν τα φώτα ανοιγοκλείσουν κι ο χρόνος αλλάξει. Μια ψηλόλιγνη φιγούρα ντυμένη στα μαύρα. Στόμα θρασύ, αλαζονικό. Πόδια μακριά, μέσα σε μεταξένιες φιμέ κάλτσες που έτριζαν ελαφρά όταν τα σταύρωνε στον καναπέ και το φουστάνι μαζευτόταν προς τα πάνω αποκαλύπτοντας τους μηρούς, ίσως και μια ιδέα εσώρουχο, που δεν διέκρινα καθαρά, ωστόσο μπορούσα να το φανταστώ κάτω από την τελευταία πτύχωση. Επικεντρωμένος για ώρες σ' αυτό το ασταθές όριο, που μ' ένα μου μόνο άγγιγμα μπορούσε να μετατοπιστεί, ένιωθα πως ολόκληρη η αμφίεσή της, από την κορυφή έως τα νύχια, δεν ήταν τίποτα περισσότερο από ένας χάρτης που είχε ξετυλίξει μπροστά μου, και το

έντονο μακιγιάζ, οι γόβες, οι κάλτσες, κόκκινα βέ-
λη που με καθοδηγούσαν προς τον αθέατο στόχο.

Τα μάτια της, όμως, ούτε για μια στιγμή δεν τα
είχε πάρει από τον νεαρό συνοδό της. Τον κοίταζε
με τέτοια αφοσίωση, λες κι ολόκληρη η ζωή της
εξαρτιόταν από ένα μόνο νεύμα του, από μια αδιό-
ρατη κίνηση της κεφαλής προς τα κάτω ή προς τα
πάνω. Προς τα πάνω ζεις, προς τα κάτω πέθανες.

Δεν έχω καμία πιθανότητα μαζί της, σκέφτη-
κα προς στιγμήν.

Ύστερα πέρασε δυο-τρεις φορές τη γλώσσα πά-
νω από τα ξεραμένα χείλη της και στράφηκε προς
το μέρος μου.

«Διαβάζω τη στήλη σου καθημερινά, μ' αρέσει
ο τρόπος που γράφεις» πρόσθεσε μ' έναν ανάλαφρο
τόνο, κεντρίζοντας τη ναρκωμένη ματαιοδοξία μου.

Το παιχνίδι μόλις άρχιζε...

Αν την είχα συναντήσει βέβαια όπως τη γέννη-
σε η μάνα της, με το σκληρό πρωινό φως να μετα-
τρέπει πάνω της κάθε καμπύλη σε γωνία, σμιλεύο-
ντας τελικά ένα ερμαφρόδιτο πλάσμα, ο οίκτος προ-
φανώς θα είχε εξουδετερώσει οποιαδήποτε επι-
θυμία.

Έγειρε το γαλακτώδες τζάμι του παραθύρου και
με μια δόση θεατρικότητας, που εκείνη τη στιγμή
μου φάνηκε το λιγότερο αστεία, πρόσθεσε:

«Όσα ήξερα γι' αυτόν, ακόμη και το όνομά του,

δεν ήταν αληθινά. Περιστοιχισμένος από μυστικά και ψέματα, αναγκάστηκε να υιοθετήσει μια πλαστή ταυτότητα. Όλα αυτά, φυσικά, τα ανακάλυψα χρόνια αργότερα. Θα μου πεις, βέβαια, πως κατά βάθος οι περισσότεροι είμαστε και κάτι άλλο από αυτό που δείχνουμε προς τα έξω, όμως στην περίπτωση του δεν πρόκειται για κάτι τέτοιο... ας πούμε φυσιολογικό. Όχι, αυτός ήταν πάντα ένας άνθρωπος με μάσκα. Κάποια εποχή στη Θεσσαλονίκη, φοβάμαι πως κυκλοφορούσε στην κυριολεξία μ' αυτήν... Ποτέ δεν έμαθα πόσες ζωές είχε επινοήσει, αν πίστευε σε κάτι, τις πραγματικές του προθέσεις. Το μόνο που μπορώ να σου πω με σιγουριά είναι πως με βάφτισε Νίκη, γιατί γεννήθηκα, μετά από πολλά ζόρια, το εθνοσωτήριο έτος 1967».

«Και γιατί γέμισες το μπάνιο σου με τις φωτογραφίες του;»

«Μόνο εδώ του άξιζε να βρίσκεται».

«Αφού δεν τον εκτιμάς, ποιος σε υποχρεώνει να έχεις τη φάτσα του μέσα στο σπίτι σου;»

«Μου φαίνεται πως δεν με κατάλαβες. Αυτό το κάθαρμα ήταν ο πατέρας μου... Ο αγαπημένος μου μπαμπάς».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ
ΧΕΙΜΕΡΙΑ ΝΑΡΚΗ

1

Η ΝΙΚΗ γέμισε το ποτήρι της ως τη μέση με νερό κι ύστερα πρόσθεσε τρία δάχτυλα ουίσκι. «Είναι το καλύτερο πρωινό» μου είπε ενόσω εγώ έψαχνα απεγνωσμένα ν' ανακαλύψω στα ντουλάπια της καφέ και ζάχαρη. Δεν είχε τίποτα. Ούτε έναν κόκκο καφέ ούτε έναν κρύσταλλο ζάχαρης ούτε μια νιφάδα δημητριακών. Το ψυγείο φιλοξενούσε ίχνη κατεστραμμένων τροφών. Το μπουτί ενός κοτόπουλου, μια σοκολάτα σπασμένη στα τέσσερα, ένα κεσεδάκι γιαούρτι ανοιχτό, το κοτσάνι ενός μήλου με εμφανή τα αποτυπώματα των δοντιών. Σκουπίδια μάλλον.

Ένωσα τάση για εμετό.

Τη ρώτησα πού κρύβει τον καφέ. Μου απάντησε ότι τον έχει κόψει εδώ και καιρό γιατί την πειράζει.

Έριξε δυο-τρία παγάκια στο πρώτο ποτό της ημέρας και κάθισε απέναντί μου γυμνή.

Στον τοίχο από πίσω της είχε αναρτημένα τα

πιο περίεργα έργα τέχνης που είδα ποτέ στη ζωή μου: ακτινογραφίες και υπέρηχοι, κορνιζαρισμένοι μέσα σε πλεξιγκλάς.

«Να, εδώ είναι τα νεφρά μου, οι πνεύμονες, η χολή, το συκώτι... η κύστη, η μήτρα μου, εδώ πάλι η μήτρα μου μετά από μια επέμβαση...»

Μου έδειχνε σχεδόν με υπερηφάνεια τις ασπρόμαυρες απεικονίσεις των ζωτικών της οργάνων. Πάνω στο ευαίσθητο χαρτί του υπέρηχου φαινόταν αποτυπωμένο το κάθε όργανό της σαν ένα μαλάκιο που κολυμπά αμέριμνο στα βαθιά, χωρίς να λογαριάζει πως μια αδιόρατη σκιά στον πυθμένα ίσως είναι το μεγάλο ψάρι που παραμονεύει με το στόμα ανοιχτό.

«Και τι έφαχναν μέσα σου τελικά;»

«Τσεκάπ ρουτίνας» μου δικαιολογήθηκε.

Ύστερα με κάλεσε να περάσω πίσω από την τζαμένια πόρτα, στο μεγάλο σαλόνι, όπου μου αποκάλυψε μια πραγματική συλλογή έργων τέχνης που είχε ξεκινήσει ο πατέρας της πολλά χρόνια πριν.

«Ως επένδυση» έσπευσε να διευκρινίσει.

Ωστόσο η συλλογή του διόλου ευκαταφρόνητη δεν ήταν. Ανάμεσα στους άλλους, Λύτρας, Παπαλουκάς, Μαλέας, Τσαρούχης. Η επιλογή τους φανέρωνε γούστο, μια στοιχειώδη γνώση των εικαστικών.

Σαν να μάντεψε τη σκέψη μου, συμπλήρωσε γελώντας:

«Κάποια είναι δώρα γνωστών και φίλων. Δεν ξέρω βέβαια αν τα δώρισαν με τη θέλησή τους. Να, ας πούμε αυτοί οι δυο εσατζήδες του Τσαρούχη, κομμάτι σπάνιο, το αγόρασε ο πατέρας μου από έναν καθηγητή της Νομικής, ο οποίος κατά τη διάρκεια της δικτατορίας αυτοεξορίστηκε στη Γαλλία και είχε μάλλον ανάγκη από ρευστό. Έτσι τουλάχιστον μου είπε αργότερα. Ίσως και ο κύριος καθηγητής, που είχε ταλαιπωρηθεί τότε στην ΕΣΑ, να μην ήθελε πια να τους βλέπει ούτε ζωγραφιστούς...»

Στάθηκα μπροστά από ένα απέριττο τοπίο του Παπαλουκά. Κυπαρίσσια κι ελιές της Λέσβου, καταμεσήμερο. Θύμιζε αμυδρά Σεζάν.

«Αυτός έχει αφιέρωση» μου είπε ξερά. «Αν θες, ξεκρέμασέ τον και κοίτα από πίσω. Θα έχει ενδιαφέρον για σένα σίγουρα».

Τον γύρισα, με προσοχή, ανάποδα. Στο κάτω μέρος διάβασα:

«Στον φίλτατο ιατρό μας Μωυσή, εγκάρδια προσφορά. 31-1-1934».

Την κοίταξα με απορία.

«Φυσικά, δεν είναι μόνο αυτά. Εδώ εκθέτουμε τα καλύτερα, όπως κάνουν και τα μεγάλα μουσεία... Στο κομό αριστερά σου, στο κάτω κάτω συρτάρι, υπάρχει μια ενδιαφέρουσα συλλογή από πορνογραφικά σκίτσα. Τερατώδεις φαλλοί, κώλοι, βυζιά, όλα σχεδιασμένα με εξωφρενικές λεπτομέ-

ρειες. Ανυπόγραφα τα περισσότερα... Θα σ' τα δείξω μόνο αν μου υποσχεθείς πως μετά θα είσαι φρόνιμος...»

Παρότι ξενυχτισμένος, άκεφος και χωρίς μια γουλιά καφέ στο στομάχι μου, έτσι όπως έσκυψε γυμνή μπροστά μου για να τραβήξει το συρτάρι με τις γκραβούρες, αισθάνθηκα πάλι την ανάγκη να μπω μέσα της. Το κορμί μου αναγνώριζε πάνω της κάτι το ερωτικά οικείο, που εγώ ακόμη δεν το είχα συνειδητοποιήσει.

«Η ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ που ένιωσα την ορμή, τον πόθο του αρσενικού, ήταν στα δεκατρία. Με τον πατέρα μου. Όχι, δεν με βίασε, έκανε κάτι χειρότερο: ήρθε ένα βράδυ στο κρεβάτι μου και άρχισε να τρίβεται πάνω μου. Εγώ έκανα πως κοιμόμουν. Λίγο πριν τελειώσει, άνοιξα τα μάτια μου μέσα στο σκοτάδι και τον κοίταξα. Τριβόταν πάνω στον γοφό μου. Στην αρχή σιγά σιγά, ύστερα με μεγαλύτερη ένταση, ώσπου έβγαλε ένα μουγκρητό, σαν να τον πνίγανε, και χαλάρωσε.

»Αυτό συνεχίστηκε όλα τα χρόνια του γυμνασίου.

»Μετά, άλλαξε τρόπο. Μέχρι να φύγω από το σπίτι –στα είκοσι–, όλο και κάποιος σλιπάκι ή σουτιέν έκανε φτερά απ' το συρτάρι μου. Ένα-δυο κατόρθωσα να τα εντοπίσω λερωμένα στα σκουπίδια. Ξεθύμαινε έτσι, φαίνεται. Μια φορά βρήκα ίχνη σπέρματος και στο μαξιλάρι μου.

»Από τότε που πέθανε η μητέρα, δεν ξέρω πώς την έβγαζε. Αν είχε δηλαδή γκόμενα ή πήγαινε στις

πουτάνες. Ίσως και να φοβόταν τι θα πει ο κόσμος και εγώ να ήμουν για αυτόν μια κάποια λύση...

»Μη νομίζεις ότι παριστάνω το κοριτσάκι με τα σπύρτα. Θυμάμαι όμορφα τα παιδικά μου χρόνια στη Θεσσαλονίκη. Δεν μου έλειψε τίποτα. Με έστειλαν σε ιδιωτικό, στο μπαλέτο, σε κατασκηνώσεις του εξωτερικού, μου έκαναν συχνά πολλά δώρα... Τα συρτάρια μου ξεχείλιζαν από τα πιο ακριβά ρούχα.

»Τα καλοκαίρια δεν πηγαίναμε όπως οι άλλοι στη Χαλκιδική, αλλά στη Γερμανία και την Αυστρία. Βλέπεις, είχε κρατήσει ο πατέρας μου επαφές από τα “Ηρωικά Χρόνια”: πρώην αξιωματικοί της Γκεστάπο, ανώτεροι υπάλληλοι αργότερα στη Siemens, στην AEG, στη Volkswagen. Γιατροί και δικηγόροι της Βέρμαχτ, διοικητές πια νοσοκομείων, οργανισμών, δικαστικών υπηρεσιών. Θυμάμαι πικρικές στις όχθες του Ρήνου, πεζοπορίες στον Μέλανα Δρυμό, χορούς με θούρια και εμβατήρια σε απόμακρα σαλέ, ατέλειωτα γεύματα γύρω από δρύινα τραπέζια με μπίρες, λουκάνικα και άφθονο κυνήγι, που οι παριστάμενοι το τεμάχιζαν με τα στρατιωτικά τους ξίφη.

»Εγώ φυσικά δεν άγγιζα τίποτα. Λέρωνα το πιάτο μου με το φαγητό, το οποίο στη συνέχεια και πετούσα στα σκυλιά τους. Οι δικοί μου όμως δεν ανησυχούσαν. Έχανα κιλά, αλλά τα ξανάπαιρνα

γρήγορα όταν επιστρέψαμε. Όσπου κάποτε επιστρέψαμε χωρίς τη μητέρα μου κι έκτοτε δεν έβλαδράμι πάνω μου. Σταμάτησα να παχαίνω. Μόνο ψήλωνα. Ψήλωνα κι αδυνάτιζα. Αυτό το έβλεπαν μόνο οι άλλοι. Εγώ στον καθρέφτη μου έβλεπα μια στρουμπουλή κοπέλα που προσπαθούσε ρουφώντας την κοιλιά της να αποκτήσει κορμί λαμπάδα. Μου ερχόταν να πάρω ένα λεπίδι και να κόψω ό,τι ψαχνό ένιωθα πως περίσσευε.

»Ο πατέρας μου, που πίστευε πως ήμουν τέλειο δείγμα της αρίας φυλής, με παρότρυνε να ασχοληθώ με τον αθλητισμό. “Πήγαινε εσύ στο γυμναστήριο και μετά θα σε στείλω στη Γερμανία. Ξέρω εκεί έναν προπονητή που θα σε κάνει παγκόσμια πρωταθλήτρια στο άλμα εις ύψος. Μόνο, πρόσεξε, μη μας απογοητεύσεις”.

»Του είχα καρφωθεί ότι στο άλμα εις ύψος θα διέπρεπα. Άρχισα να πηγαίνω στο Καυτανζόγλειο για προπόνηση, μα την τρίτη ή τέταρτη μέρα λιποθύμησα. Είχα ύψος 1,72 και ζύγιζα μόνο 46 κιλά».

Σηκώθηκε απότομα και μπήκε στην κουζίνα. Μετά από λίγο γύρισε κρατώντας ένα αυγό. Κάθισε πάλι απέναντί μου και με κοίταζε τρίβοντας το αυγό ανάμεσα στους ισχνούς μηρούς της.

«Είναι η μόνη τροφή που δεν σιχαίνομαι» μου

είπε. «Συνήθως ανοίγω με την καρφίτσα μια μικρή τρύπα στο κέλυφος και το ρουφάω ωμό. Α, και το κρέας ωμό το τρώω. Με το αίμα του».

Ξαφνικά, άκουσα ένα «κρακ» κι είδα το ασπράδι να κυλάει στα σκελετωμένα πόδια της.